

Received: 9 February 2018

Received in revised form: 25 April 2018

Accepted: 30 April 2018

Tax Revenue and Economic Growth in the ASEAN Economic Community Member Countries

Chanatip Ratchawat¹

Faculty of Economics, Kasetsart University

Siwapong Dheera-aumpon²

Faculty of Economics, Kasetsart University

Abstract

This study examines the relationship between tax revenue and economic growth in the ASEAN economic community member countries. Estimations use the annual data during 1990-2014 for a total of 25 years from 9 countries. The model is estimated by the Generalized Method of Moments (GMM) based on the concept of Arellano and Bond. The results show that tax revenue has a statistically significant and negative effect on economic growth in the ASEAN economic community member countries. Because taxation is a transfer of some resources from the private sector to the public sector and most of the members of the ASEAN economic community have not very high level of national income. The resources of the private sector are reduced when the proportion of tax revenue to gross domestic product increased. This leads to a decrease in private consumption, savings and investment. Similarly, taxes on income, profit and capital gains or distortionary taxes have statistically significant and negative effects on economic growth in the ASEAN economic community member countries. It is because taxes on income, profit and capital gains make revenue after tax of taxpayers decrease. As the result, consumption, savings, investment and gross domestic product will decrease.

Keywords: Tax Revenue, Economic Growth, Fiscal Policy, GMM

---

¹ This article is a part of the thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Economics, Department of Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University.

Corresponding author: Chanatip Ratchawat, Graduate Student (Email: chanatip_0111@hotmail.com)

² Assistant Professor, Department of Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University.

วารสารเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 (มิถุนายน 2561): 35-49

สงวนลิขสิทธิ์ ©2561 ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์

ISSN: 2586-9124 (PRINT)

ISSN: 2586-9132 (ONLINE)

รายได้จากภาษีและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ชนาธิป ราชวัฒน์¹

นิสิตปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมลล์: chanatip_0111@hotmail.com

ศิวพงศ์ ธีรอำพน²

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมลล์: fecospd@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากภาษีและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปีเริ่มจากปี พ.ศ. 2533 ถึงปี พ.ศ. 2557 รวมทั้งสิ้นเป็นระยะเวลา 25 ปี ครอบคลุมด้วยประเทศทั้งหมด 9 ประเทศ ใช้การประมาณค่าด้วยวิธี Generalized Method of Moments (GMM) ตามแนวคิดของ Arellano and Bond ผลการศึกษาพบว่า รายได้จากภาษีมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการเก็บภาษีเป็นการโยกย้ายทรัพยากรบางส่วนจากภาคเอกชนมายังภาครัฐบาล ประกอบกับประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นประเทศที่มีรายได้ประชาชาติอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก การเก็บภาษีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้ทรัพยากรของภาคเอกชนมีน้อยลง ซึ่งจะส่งผลให้ภาคเอกชนมีการบริโภค การออม และการลงทุนลดลง เช่นเดียวกันกับผลของรายได้จากภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนหรือรายได้จากภาษีที่ก่อให้เกิดการบิดเบือน ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการเก็บภาษีจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนนั้นส่งผลให้รายได้หลังหักภาษีของผู้ถูกเก็บภาษีลดลง เมื่อรายได้ลดลงจะส่งผลให้มีการบริโภคและการออมลดลง ซึ่งจะส่งผลให้การลงทุนและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลงตามไปด้วย

คำสำคัญ: รายได้จากภาษี, การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ, นโยบายการคลัง, วิธีการโมเมนต์ในรูปทั่วไป

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ติดต่อผู้เขียน: ชนาธิป ราชวัฒน์ (อีเมลล์: chanatip_0111@hotmail.com)

บทนำ

นโยบายการคลัง (Fiscal Policy) เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลในการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ ซึ่งเครื่องมือของนโยบายการคลังแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย และหนี้สาธารณะ โดยการที่รัฐบาลหารายได้ไม่เพียงพอจากรายจ่ายจะทำให้รัฐบาลต้องไปกู้ยืมเงินเพื่อมาชดเชยส่วนต่าง ซึ่งก่อให้เกิดเป็นหนี้สาธารณะ โดยการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของหนี้สาธารณะจะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการลงทุนในภาคเอกชน มีผลทำให้ผลผลิตประชาชาติลดลง ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงควรรักษาวินัยทางการคลังให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ประเทศมีการพัฒนาและเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

วิธีการที่รัฐบาลจะใช้เพื่อรักษาวินัยทางการคลัง คือ การที่รัฐบาลปรับลดรายจ่ายหรือจัดหารายได้ให้เพียงพอจากรายจ่าย โดยการลดรายจ่ายของรัฐบาลจะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลงโดยตรง เนื่องจากรายจ่ายของรัฐบาลประกอบด้วย รายจ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการลงทุน และการชำระคืนเงินกู้ ซึ่งรายจ่ายประจำและการชำระคืนเงินกู้ นั้นถือว่าเป็นรายจ่ายที่ลดลงได้ยาก ดังนั้นการลดรายจ่ายของรัฐบาลส่วนใหญ่จึงเป็นรายจ่ายในส่วนของรายจ่ายเพื่อการลงทุน ซึ่งถือว่าเป็นรายจ่ายที่ไปกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดการผลิตและการจ้างงานเพิ่มขึ้น ขณะที่การจัดหารายได้ให้เพียงพอจากรายจ่ายของรัฐบาลจำเป็นที่จะต้องจัดเก็บภาษีเพิ่ม เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ของรัฐบาลนั้นมาจากรายได้ที่ได้จากการจัดเก็บภาษี โดยในปี พ.ศ. 2540 อดีตรัฐบาลญี่ปุ่นได้ปรับเพิ่มอัตราการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) เพื่อลดการขาดดุลการคลัง โดยรัฐบาลญี่ปุ่นได้ปรับเพิ่มอัตราการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 3 เป็นร้อยละ 5 ส่งผลให้ภาครัฐสามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นจากประมาณ 6 ล้านล้านเยน ในปี พ.ศ. 2539 มาอยู่ที่ประมาณ 10 ล้านล้านเยน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา จึงอาจกล่าวได้ว่าการปรับเพิ่มอัตราการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้ช่วยลดภาระทางการคลังประมาณปีละ 4 ล้านล้านเยน หรือประมาณร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2555) ซึ่งผลกระทบของการจัดเก็บภาษีเพิ่มจะไม่ส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศโดยตรง โดยผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีเพิ่มส่วนหนึ่งจะส่งผลกระทบผ่านการออมทำให้มีการออมลดลง

การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) จะส่งผลกระทบต่อรายได้ของรัฐบาล เนื่องจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นมีจุดมุ่งหมายให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single Market and Production Base) คือ สามารถเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานที่มีฝีมือ และเงินทุนภายในอาเซียนได้อย่างเสรี ซึ่งการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรีนั้นจะทำให้ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศจะต้องยกเลิกหรือลดอัตราการจัดเก็บภาษีสำหรับสินค้าที่นำเข้าและส่งออกในประเทศอาเซียน ซึ่งส่งผลต่อรายได้จากภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศที่เป็นหนึ่งในแหล่งที่มาของรายได้รัฐบาล นอกจากนี้การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “Fiscal Squeeze” นั่นคือ การเปิดเสรีทางการค้าจะทำให้ฐานภาษีแคบลง เนื่องจากมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรีมากขึ้น ทำให้การเก็บภาษีเป็นไปได้ยากขึ้น หากแต่รัฐบาลยังคงมีรายจ่ายที่จำเป็นต้องใช้ในการพัฒนาประเทศอีกมาก การปรับปรุงโครงสร้างภาษีจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งภายใต้สภาวะการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจากการศึกษาผลกระทบของการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อโครงสร้างการจัดเก็บภาษีของนักวิชาการภาษีอากร พบว่า การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้ของแต่ละประเทศมีข้อจำกัดมากขึ้น การกำหนดนโยบายภาษีจึงไม่อาจกำหนดได้โดยการพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐานภายในประเทศเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป แต่ทุกประเทศจำเป็นต้องพิจารณาภาษีทุกประเภทของตนเองเปรียบเทียบกับ

ภาษีของประเทศต่างๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายภาษีที่เหมาะสม (ดาร์ตวงนภา, 2558)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องราวได้จากภาษีและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยรายได้จากภาษีนี้นั้นมีที่มาจากภาษีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบล้วนมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน โดยในการศึกษานี้จะแบ่งรายได้ที่ได้จากการจัดเก็บภาษีตามลักษณะการจัดเก็บภาษีและตามผลกระทบต่อพฤติกรรมจากการจัดเก็บภาษี เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของรายได้จากภาษีในหลายรูปแบบกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะพิจารณารายได้จากภาษีที่อยู่ในรูปร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เพื่อเป็นแนวทางของรัฐบาลในการปรับโครงสร้างและอัตราการจัดเก็บภาษี เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

บททวนวรรณกรรม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าได้มีการแบ่งรายได้จากภาษีออกเป็นหลายลักษณะ โดยจากการศึกษางานวิจัยของ Barro (1990) พบว่า ได้แบ่งภาษีออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ภาษีที่ก่อให้เกิดการบิดเบือน (Distortional Taxes) และภาษีที่ไม่ก่อให้เกิดการบิดเบือน (Non-distortional Taxes) ต่อมาในงานวิจัยของ Kneller et al. (1999) พบว่า ได้แบ่งภาษีออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ภาษีที่ก่อให้เกิดการบิดเบือน (Distortional Taxes) ภาษีที่ไม่ก่อให้เกิดการบิดเบือน (Non-distortional Taxes) และรายได้อื่นๆ (Other Revenues) ขณะที่จากการศึกษางานวิจัยของ Furceri and Karras (2009) พบว่า ได้แบ่งภาษีออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน (Taxes on Income, Profit and Capital Gains) ภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการ (Taxes on Goods and Services) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (Taxes on Property) และภาษีประกันสังคม (Social Security Taxes) โดยงานวิจัยของ เกนจิราณี อินโดด (2554) นั้น พบว่า ได้แบ่งภาษีออกเป็น 4 กลุ่มเช่นเดียวกับงานวิจัยของ Furceri and Karras (2009) แต่จะแบ่งกลุ่มรายได้จากภาษีตามลักษณะของฐานภาษี คือ ภาษีเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน (Taxes on Income, Profit and Capital Gains) ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต (Value Added Taxes and Excise Taxes) ภาษีการค้าระหว่างประเทศและค่าทำธุรกรรมต่างๆ (International Trade and Transactions Taxes) และภาษีอื่นๆ (Other Taxes) ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยของ Nantob (2014) นั้น พบว่า การแบ่งรายได้จากภาษีมียุทธศาสตร์ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ เกนจิราณี อินโดด (2554) โดยได้แบ่งกลุ่มรายได้จากภาษีออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน (Taxes on Income, Profit and Capital Gains) ภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการ (Taxes on Goods and Services) และภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศ (Taxes on International Trade) แต่จะแตกต่างกันที่รายได้จากภาษีแต่ละรูปแบบที่นำมาศึกษา โดยของ เกนจิราณี อินโดด (2554) จะอยู่ในรูปร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ขณะที่ของ Nantob (2014) จะอยู่ในรูปร้อยละของรายได้จากภาษี

สำหรับผลการศึกษาของรายได้จากภาษีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า รายได้จากภาษีมียุทธศาสตร์สัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้สองทิศทาง โดยในงานวิจัยของ นุจรีย์ พรหมศรี (2548) และ Furceri and Karras (2009) พบว่า รายได้จากภาษีมียุทธศาสตร์สัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางตรงกันข้าม ขณะที่ผลการศึกษาในงานวิจัยของ Nantob (2014) พบว่า รายได้จากภาษีมียุทธศาสตร์สัมพันธ์กับการ

เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน เช่นเดียวกับในงานวิจัยของ Ofoegbu et al. (2016) ซึ่งอาจเกิดจากโครงสร้างและอัตราการจัดเก็บภาษีที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ

ด้านรายได้จากภาษีเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน ผลการศึกษาของ Furceri and Karras (2009) เกนจิราณี อินโดด (2554) และ Nantob (2014) พบว่า รายได้จากภาษีเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากการเก็บภาษีเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนเป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนมาสู่ภาครัฐบาล ซึ่งจะส่งผลให้รายได้หลังจากหักภาษีลดลง เมื่อรายได้ลดลงจะส่งผลให้มีการบริโภคและการออมลดลง ซึ่งจะส่งผลให้การลงทุนและผลผลิตประชาชาติลดลงตามไปด้วย อีกทั้งการเก็บภาษีด้วยอัตราก้าวหน้าจะส่งผลให้ผู้ที่ถูกเก็บภาษีบางกลุ่มอาจจะทำงานน้อยลงเพื่อไม่ให้เสียภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งในการศึกษาของ Barro (1990) และ Kneller et al. (1999) นั้นถือว่าภาษีเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนเป็นภาษีที่ก่อให้เกิดการบิดเบือน เนื่องจากส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการลงทุน

ด้านรายได้จากภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการ จากผลการศึกษาของ Furceri and Karras (2009) พบว่า รายได้จากภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางตรงกันข้าม ขณะที่ผลการศึกษาในงานวิจัยของ เกนจิราณี อินโดด (2554) พบว่า รายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในการศึกษาของ Barro (1990) และ Kneller et al. (1999) นั้นถือว่าภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการเป็นภาษีที่ไม่ก่อให้เกิดการบิดเบือน เนื่องจากผู้ผลิตสามารถผลักภาระภาษีไปให้ผู้บริโภค จึงทำให้การเก็บภาษีจากสินค้าและบริการไม่ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการลงทุน

ด้านรายได้จากภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศ จากผลการศึกษาของ เกนจิราณี อินโดด (2554) พบว่า รายได้ของภาษีการค้าระหว่างประเทศและค่าทำธุรกรรมต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน โดยการจัดเก็บภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศจะช่วยป้องกันการขาดดุลการค้าของประเทศที่กำลังพัฒนา เนื่องจากสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนานั้นความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ยังมีน้อยกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งหากเปรียบเทียบด้วยราคาสินค้าแล้วผู้บริโภคส่วนใหญ่ย่อมเลือกที่จะบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศเกิดการขาดดุลการค้าในระยะยาว หากประเทศขาดดุลการค้ามากๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และการที่ผู้บริโภคเลือกบริโภคสินค้าจากต่างประเทศจะส่งผลให้การผลิตในประเทศลดลง ทำให้ผู้ผลิตไม่มีความสนใจในการพัฒนาการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Easterly and Rebelo (1993) ที่พบว่า รายได้จากภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศนั้นมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา ขณะที่ผลการศึกษาของ Nantob (2014) พบว่า รายได้ของภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากการเก็บภาษีจากการค้าระหว่างประเทศนั้นถือว่าเป็นกำแพงภาษี (Tariff Barrier) คือ เป็นภาษีที่ไม่เกิดจากการมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่เป็นภาษีที่ใช้ในการสกัดกั้นการนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการขยายการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษานี้ได้คาดการณ์ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากภาษีรวมทั้งตัวแปรควบคุมอื่นๆ กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนี้

1. รายได้จากภาษีมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้สองทิศทาง เนื่องจากรายได้จากภาษีมีที่มาจากกรเก็บภาษีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบล้วนมีความสัมพันธ์กับการ

เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ดังนั้นทิศทางการความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากภาษีกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงขึ้นอยู่กับขนาดและทิศทางของรายได้จากภาษีแต่ละประเภท

2. รายได้จากภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากการเก็บภาษีจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนส่งผลให้รายได้หลังหักภาษีของผู้ถูกเก็บภาษีลดลง เมื่อรายได้ลดลงจะส่งผลให้มีการบริโภคและการออมลดลง ซึ่งจะส่งผลให้การลงทุนและผลผลิตประชาชาติลดลงตามไปด้วย อีกทั้งการเก็บภาษีด้วยอัตราก้าวหน้า จะส่งผลให้ผู้ที่ถูกเก็บภาษีอาจจะทำงานน้อยลง ซึ่งถือว่าเป็นภาษีที่มีการบิดเบือนพฤติกรรม

3. รายได้จากภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากการเก็บภาษีจากสินค้าและบริการ ผู้ผลิตสามารถผลักภาระภาษีไปให้ผู้บริโภคโดยการบวกภาษีเข้าไปในราคาสินค้า ทำให้การเก็บภาษีจากสินค้าและบริการไม่ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งถือว่าเป็นภาษีที่ไม่มีการบิดเบือนพฤติกรรม

4. รายได้จากภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้สองทิศทาง เนื่องจากการเก็บภาษีจากการค้าระหว่างประเทศนั้นถือว่าเป็นกำแพงภาษี (Tariff Barrier) คือ เป็นภาษีที่ใช้ในการสกัดกั้นการนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการขยายการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ขณะเดียวกันก็ช่วยปกป้องสินค้าที่ผลิตภายในประเทศไม่ให้ถูกโจมตีจากสินค้าต่างประเทศที่มีคุณภาพดีกว่าแต่ราคาขายอ้อมเยากว่า

5. การสะสมทุนมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากตามแบบจำลองพื้นฐานของ Robert Solow การสะสมทุนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการสะสมทุนจะเพิ่มขึ้นก็ต่อเมื่อปริมาณการลงทุนมากกว่าค่าเสื่อมราคาของทุน ซึ่งจะส่งผลให้สต็อกของทุนเพิ่มขึ้น

6. อัตราการเจริญเติบโตของการจ้างงานมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางเดียวกัน โดยการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นแสดงถึงการขยายกำลังการผลิตสินค้าและบริการ โดยการขยายกำลังการผลิตสินค้าและบริการจะส่งผลให้ผลผลิตประชาชาติเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องตามแบบจำลองพื้นฐานของ Robert Solow ที่กำหนดให้การเจริญเติบโตของผลผลิตขึ้นอยู่กับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแรงงาน

7. ดัชนีการพัฒนามนุษย์มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากดัชนีการพัฒนามนุษย์เป็นตัวแปรที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพของแรงงาน ซึ่งการมีสุขภาพที่แข็งแรง อายุที่ยืนยาว รวมทั้งการศึกษาตลอดจนมาตรฐานการครองชีพที่ดี จะส่งผลให้ประสิทธิภาพของแรงงานในการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

8. งบประมาณด้านสาธารณสุขของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากการมีระบบสาธารณสุขที่ดีนั้นจะช่วยลดอัตราการเสื่อมประสิทธิภาพของแรงงานอันเนื่องมาจากการเจ็บป่วยตลอดจนลดอัตราการเสียชีวิต ทำให้ประสิทธิภาพและปริมาณของแรงงานในการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

9. การเปิดกว้างทางการค้ามีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศนั้นช่วยให้เกิดการแบ่งงานกันทำ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต ส่งผลให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

10. อัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้สองทิศทาง โดยการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อในอัตราเล็กน้อยจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการผลิตของผู้ประกอบการและการบริโภคของประชาชน เนื่องจากราคาขายที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการเพิ่มขึ้นของต้นทุนจะทำให้ผู้ผลิตได้กำไรจากการขายเพิ่มขึ้น ส่วนทางด้านของผู้บริโภคเมื่อเห็นราคาสินค้ามีการปรับตัวเพิ่มขึ้นก็จะมีภาระการบริโภค แต่หากราคาสินค้าและบริการมีอัตราค่าเพิ่มขึ้นในอัตราสูงก็จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งผลให้ค่าครองชีพของประชาชนปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกิดการชะลอตัวของการบริโภค ขณะที่ต้นทุนสูงขึ้นก็จะทำให้ผู้ประกอบการผลิตสินค้าลดลง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

วิธีการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาคำนี้ ข้อมูลที่ใช้มีลักษณะเป็นอนุกรมเวลาภาคตัดขวางที่ไม่สมดุล (Unbalanced Panel Data) โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปีเริ่มจากปี พ.ศ. 2533 ถึงปี พ.ศ. 2557 รวมทั้งสิ้นเป็นระยะเวลา 25 ปี¹ แต่เนื่องจากบรูไนเป็นประเทศที่ไม่มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีประกันสังคม และภาษีมูลค่าเพิ่ม และไม่มีการสำรวจพหุภาคีในทางปฏิบัติ ดังนั้นในการศึกษานี้จึงประกอบด้วยประเทศทั้งหมด 9 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ไทย มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ ลาว เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย โดยแหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามาจาก World Development Indicators, Penn World Table 9.0 และ Human Development Reports

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นแบบจำลองเชิงพลวัต (Dynamic Model) ซึ่งการประมาณค่าด้วยวิธี Ordinary Least Squares หรือ OLS นั้น ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จะขาดคุณสมบัติความคงเส้นคงวาและมีความเอนเอียง (Inconsistency and Bias) เนื่องจากตัวแปรต้นมีความสัมพันธ์กับความคลาดเคลื่อน จึงทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้ไม่สามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ ด้วยเหตุนี้ในการศึกษานี้จึงใช้การประมาณค่าแบบจำลองด้วยวิธี Generalized Method of Moments (GMM) ของ Arellano and Bond (1991) ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการศึกษา เนื่องด้วยเหตุผล 5 ประการดังนี้ 1. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลอนุกรมเวลาภาคตัดขวางที่ไม่สมดุล (Unbalanced Panel Data) 2. ตัวแปรตามในแบบจำลองมีความสัมพันธ์ข้ามช่วงเวลากัน 3. เนื่องจากมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถนำมาใส่ได้ทุกตัว จึงอาจทำให้เกิดปัญหาความเอนเอียงหรือปัญหาที่ตัวแปรต้นมีความสัมพันธ์กับความคลาดเคลื่อน เนื่องจากการละเลยตัวแปรที่สำคัญ (Omitted Variable Bias) 4. การเผชิญกับปัญหาที่ตัวแปรต้นบางตัวกับตัวแปรตามส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน (Simultaneity) และ 5. การมีตัวแปรที่ไม่สามารถสังเกตได้ของแต่ละประเทศ อาทิ ภูมิศาสตร์ ประชากรศาสตร์ เป็นต้น รวมอยู่ในค่าคลาดเคลื่อน

แบบจำลอง

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากภาษีและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งนอกจากตัวแปรทางด้านภาษีในการศึกษานี้ได้ใส่ตัวแปรที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้²

¹ ได้ทดลองใส่ตัวแปรหุ่นสำหรับช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตทางการเงินแล้วพบว่าวิกฤตดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อผลการศึกษา

² ได้ทดลองใส่พจน์ยกกำลังสองของรายได้จากภาษีแล้วไม่พบว่ามันมีนัยสำคัญ จึงไม่พบว่าความสัมพันธ์เป็นลักษณะที่ไม่ใช่เชิงเส้น

$$gdppc_{i,t} = \alpha_1 gdppc_{i,t-1} + \alpha_2 taxrev_{i,t} + \alpha_3 taxinc_{i,t} + \alpha_4 taxgs_{i,t} + \alpha_5 taxtrade_{i,t} + X'_{i,t} \beta + \varepsilon_{i,t} \quad (1)$$

โดย $X'_{i,t} = [capital_{i,t}, lnemployment_{i,t}, hdi_{i,t}, healthexpenditure_{i,t}, tradeopenness_{i,t}, inflation_{i,t}]$

เมื่อ	$gdppc_{i,t}$	คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวประชากรที่อยู่ในรูปของ ลอกการิทึม
	$taxrev_{i,t}$	คือ รายได้จากภาษีที่อยู่ในรูปร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ
	$taxinc_{i,t}$	คือ รายได้จากภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนที่อยู่ในรูป ร้อยละของรายได้จากภาษี
	$taxgs_{i,t}$	คือ รายได้จากภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการที่อยู่ในรูปร้อยละของรายได้ จากภาษี
	$taxtrade_{i,t}$	คือ รายได้จากภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศที่อยู่ในรูปร้อยละของ รายได้จากภาษี
	$X'_{i,t}$	คือ เวกเตอร์ของตัวแปรควบคุม
	$capital_{i,t}$	คือ การสะสมทุนซึ่งถูกวัดโดยสัดส่วนของการสะสมทุนขั้นต้นต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ
	$lnemployment_{i,t}$	คือ อัตราการเจริญเติบโตของการจ้างงานซึ่งถูกวัดโดยจำนวนของการ จ้างงานที่อยู่ในรูปของลอกการิทึม
	$hdi_{i,t}$	คือ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งถูกวัดจากอายุคาดเฉลี่ยและสุขภาพที่ดีของ ประชาชน จำนวนปีที่เข้ารับศึกษาโดยเฉลี่ย รวมทั้งมาตรฐานการครอง ชีพที่คิดจากอัตราการเจริญเติบโตของรายได้ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัว ประชากร
	$healthexpenditure_{i,t}$	คือ งบประมาณด้านสาธารณสุขของรัฐบาลซึ่งถูกวัดจากสัดส่วนของ งบประมาณด้านสาธารณสุขต่องบประมาณรายจ่ายทั้งหมดของ รัฐบาล
	$tradeopenness_{i,t}$	คือ การเปิดกว้างทางการค้าซึ่งถูกวัดโดยการใช้ผลรวมของมูลค่าการ ส่งออกและมูลค่าการนำเข้าหารด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ
	$inflation_{i,t}$	คือ อัตราเงินเฟ้อซึ่งถูกวัดโดยดัชนีราคาผู้บริโภค
	$\varepsilon_{i,t}$	คือ ค่าคลาดเคลื่อน
	i	คือ ประเทศที่ i เมื่อ $i = 1, 2, 3, \dots, 9$
	t	คือ เวลาที่ t เมื่อ $t = 1, 2, 3, \dots, 25$
และ		$\varepsilon_{i,t} = v_i + u_{i,t} \quad (2)$
เมื่อ	v_i	คือ ตัวแปรที่ไม่สามารถสังเกตได้

$u_{i,t}$ คือ ตัวแปรที่สามารถสังเกตได้

เมื่อใช้วิธี First-differencing โดยนำค่า $gdppc_{i,t}$ ลบด้วย $gdppc_{i,t-1}$ เพื่อกำจัดตัวแปรที่ไม่สามารถสังเกตได้ของแต่ละประเทศที่รวมอยู่ในค่าคลาดเคลื่อน จึงสามารถเขียนสมการใหม่ได้ดังนี้

$$gdppc_{i,t} - gdppc_{i,t-1} = (\alpha_1 - 1)gdppc_{i,t-1} + \alpha_2 taxrev_{i,t} + \alpha_3 taxinc_{i,t} + \alpha_4 taxgs_{i,t} + \alpha_5 taxtrade_{i,t} + X'_{i,t}\beta + \varepsilon_{i,t} \quad (3)$$

ซึ่งสามารถเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบสมการใหม่ได้ดังนี้

$$gdppc_{i,t} - gdppc_{i,t-1} = \alpha_1 (gdppc_{i,t-1} - gdppc_{i,t-2}) + \alpha_2 (taxrev_{i,t} - taxrev_{i,t-1}) + \alpha_3 (taxinc_{i,t} - taxinc_{i,t-1}) + \alpha_4 (taxgs_{i,t} - taxgs_{i,t-1}) + \alpha_5 (taxtrade_{i,t} - taxtrade_{i,t-1}) + (X'_{i,t} - X'_{i,t-1})\beta + (\varepsilon_{i,t} - \varepsilon_{i,t-1}) \quad (4)$$

เนื่องจากเกิดปัญหาที่ $gdppc_{i,t-1}$ ใน $(gdppc_{i,t-1} - gdppc_{i,t-2})$ รวมทั้งตัวแปรต้นมีความสัมพันธ์กับ $\varepsilon_{i,t-1}$ ใน $(\varepsilon_{i,t} - \varepsilon_{i,t-1})$ Arellano and Bond (1991) ได้เสนอการแก้ปัญหาโดยการใช้เงื่อนไขโมเมนต์สำหรับตัวแปรภายใน (Moment Conditions for Endogenous Variables) ดังนี้

$$E[gdppc_{i,t-\tau} \cdot (\varepsilon_{i,t} - \varepsilon_{i,t-1})] = 0 \quad \text{โดยที่ } \tau \geq 2; t = 3, \dots, 25 \quad (5)$$

$$E[taxrev_{i,t-\tau} \cdot (\varepsilon_{i,t} - \varepsilon_{i,t-1})] = 0 \quad \text{โดยที่ } \tau \geq 2; t = 3, \dots, 25 \quad (6)$$

$$E[taxinc_{i,t-\tau} \cdot (\varepsilon_{i,t} - \varepsilon_{i,t-1})] = 0 \quad \text{โดยที่ } \tau \geq 2; t = 3, \dots, 25 \quad (7)$$

$$E[taxgs_{i,t-\tau} \cdot (\varepsilon_{i,t} - \varepsilon_{i,t-1})] = 0 \quad \text{โดยที่ } \tau \geq 2; t = 3, \dots, 25 \quad (8)$$

$$E[taxtrade_{i,t-\tau} \cdot (\varepsilon_{i,t} - \varepsilon_{i,t-1})] = 0 \quad \text{โดยที่ } \tau \geq 2; t = 3, \dots, 25 \quad (9)$$

$$E[X'_{i,t-\tau} \cdot (\varepsilon_{i,t} - \varepsilon_{i,t-1})] = 0 \quad \text{โดยที่ } \tau \geq 2; t = 3, \dots, 25 \quad (10)$$

ผลการศึกษา

การศึกษาคovariance matrix ระหว่างรายได้จากภาษีและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แบ่งการพิจารณารายได้จากภาษีออก 2 รูปแบบ คือ แบ่งรายได้จากภาษีตามลักษณะการจัดเก็บภาษี และแบ่งรายได้จากภาษีตามผลกระทบต่อพฤติกรรมจากการจัดเก็บภาษี (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยระหว่างรายได้จากภาษีที่แบ่งตามลักษณะการจัดเก็บภาษีและการเจริญเติบโต

ทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตัวแปร	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3	แบบจำลอง 4
Initial Income Lag1	1.2657*** (0.0793)	1.0759*** (0.0761)	1.0120*** (0.0790)	0.8690*** (0.0772)
Initial Income Lag2	-0.2534*** (0.0804)	-0.1660** (0.0725)	-0.1844** (0.0774)	-0.0302 (0.0681)
Tax Revenue (taxrev)	-0.0015 (0.0018)	-0.0017 (0.0019)	-0.0041* (0.0020)	0.0024 (0.0018)
Taxes on Income, Profit, and Capital Gains (taxinc)	-0.0025** (0.0009)	-0.0032*** (0.0008)	-0.0032*** (0.0008)	-0.0031*** (0.0008)
Taxes on Goods and Services (taxgs)	0.0005 (0.0009)	0.0008 (0.0008)	0.0007 (0.0008)	-0.0011 (0.0008)

ตัวแปร	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3	แบบจำลอง 4
Taxes on International Trade (taxtrade)	-0.0015 (0.0013)	-0.0013 (0.0011)	-0.0001 (0.0012)	0.0001 (0.0010)
Capital Growth (capital)		0.1740*** (0.0441)	0.2296*** (0.0530)	0.2199*** (0.0430)
Employment Growth (Inemployment)		0.2546*** (0.0528)	0.0805 (0.0775)	0.3747*** (0.0525)
Human Development Index (hdi)			1.2086*** (0.3564)	
Health Expenditure (healthexpenditure)			0.0012 (0.0014)	
Trade Openness (tradeopenness)				0.0005*** (0.0001)
Inflation (inflation)				-0.0019*** (0.0003)
Constant	0.0255 (0.1918)	-3.3792*** (0.7198)	-0.5099 (1.1652)	-4.8280*** (0.6874)
Sargan test	135.7693	156.0194	139.2619	142.1562
(P-value)	0.3933	0.0753	0.0785	0.1141
Observations	143	143	127	133
Number of countries	9	9	9	9

หมายเหตุ: *, ** และ *** หมายถึง การมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 90%, 95% และ 99% ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยระหว่างรายได้จากภาษีที่แบ่งตามลักษณะการจัดเก็บภาษี ซึ่งสามารถแบ่งได้ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน (Taxes on Income, Profit and Capital Gains) ภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการ (Taxes on Goods and Services) ภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศ (Taxes on International Trade) และภาษีอื่นๆ (Other Taxes) กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยประกอบไปด้วยแบบจำลอง 4 ลักษณะที่แตกต่างกัน

แบบจำลองที่ 1 เป็นแบบจำลองที่พิจารณาความสัมพันธ์ในส่วนของรายได้จากภาษี (Tax Revenue) รายได้จากภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน (Taxes on Income, Profit and Capital Gains) รายได้จากภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการ (Taxes on Goods and Services) และรายได้จากภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศ (Taxes on International Trade) กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลจากการประมาณค่าในแบบจำลองที่ 1 พบว่า ในกลุ่มตัวแปรด้านภาษีที่เราสนใจศึกษานั้น รายได้จากภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน (Taxes on Income, Profit and Capital Gains) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งแสดงว่ารายได้จากภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อสัดส่วนของรายได้จากภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนต่อรายได้จากภาษีเพิ่มขึ้น จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลง เนื่องจากการเก็บภาษีจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนนั้น จะส่งผลให้รายได้หลังหักภาษีของผู้ถูกเก็บภาษียลดลง เมื่อรายได้ลดลงจะส่งผลให้มีการบริโภคและการออมลดลง ซึ่งจะ

ส่งผลให้การลงทุนและผลผลิตประชาชาติลดลงตามไปด้วย อีกทั้งการเก็บภาษีด้วยอัตราก้าวหน้า อาจส่งผลให้ผู้ที่ถูกเก็บภาษีเลือกที่จะทำงานลดลง

แบบจำลองที่ 2 เป็นแบบจำลองที่มีการใส่ตัวแปรควบคุมพื้นฐานเพิ่มเข้ามา ได้แก่ การสะสมทุน (Capital Growth) ซึ่งถูกวัดโดยสัดส่วนของการสะสมทุนขั้นต้นต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และอัตราการเจริญเติบโตของการจ้างงาน (Employment Growth) ซึ่งถูกวัดโดยจำนวนของการจ้างงานที่อยู่ในรูปของลอการิทึม ซึ่งเป็นตัวแปรที่ได้จากการศึกษาฟังก์ชันการผลิตตามแนวคิดของ Robert Solow

ผลจากการประมาณค่าในแบบจำลองที่ 2 พบว่า ในกลุ่มตัวแปรด้านภาษีที่เราสนใจศึกษานั้น รายได้จากภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน (Taxes on Income, Profit and Capital Gains) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ขณะที่ในส่วนของตัวแปรควบคุมพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาฟังก์ชันการผลิตตามแนวคิดของ Robert Solow พบว่า การสะสมทุน (Capital Growth) ซึ่งถูกวัดโดยสัดส่วนของการสะสมทุนขั้นต้นต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งแสดงว่าการสะสมทุนมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางเดียวกัน กล่าวได้ว่าเมื่อสัดส่วนของการสะสมทุนขั้นต้นต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องตามแบบจำลองพื้นฐานของ Robert Solow ที่การสะสมทุนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เช่นเดียวกับอัตราการเจริญเติบโตของการจ้างงาน (Employment Growth) ซึ่งถูกวัดโดยจำนวนของการจ้างงานที่อยู่ในรูปของลอการิทึม ที่พบว่ามีความสัมพันธ์เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งแสดงว่าอัตราการเจริญเติบโตของการจ้างงานมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือเมื่ออัตราการเจริญเติบโตของการจ้างงานเพิ่มขึ้น จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นแสดงถึงการขยายกำลังการผลิตสินค้าและบริการ โดยการขยายกำลังการผลิตสินค้าและบริการจะส่งผลให้ผลผลิตประชาชาติเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องตามแบบจำลองพื้นฐานของ Robert Solow ที่กำหนดให้การเจริญเติบโตของผลผลิตขึ้นอยู่กับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแรงงาน

แบบจำลองที่ 3 เป็นแบบจำลองที่มีการใส่ตัวแปรที่สะท้อนถึงทุนมนุษย์นอกเหนือจากตัวแปรควบคุมพื้นฐานเพิ่มเข้ามา ได้แก่ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index) ซึ่งวัดจากอายุคาดเฉลี่ยและสุขภาพที่ดีของประชาชน จำนวนปีที่เข้ารับศึกษาโดยเฉลี่ย รวมทั้งมาตรฐานการครองชีพที่คิดจากอัตราการเจริญเติบโตของรายได้ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัวประชากร และงบประมาณด้านสาธารณสุขของรัฐบาล (Health Expenditure) ซึ่งถูกวัดจากสัดส่วนของงบประมาณด้านสาธารณสุขต่องบประมาณรายจ่ายทั้งหมดของรัฐบาล

ผลจากการประมาณค่าในแบบจำลองที่ 3 พบว่า ในกลุ่มตัวแปรด้านภาษีที่เราสนใจศึกษานั้น รายได้จากภาษี (Tax Revenue) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ซึ่งแสดงว่ารายได้จากภาษีมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่อสัดส่วนของรายได้จากภาษีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลง เนื่องจากการเก็บภาษีเป็นการโยกย้ายทรัพยากรบางส่วนจากภาคเอกชนมายังภาครัฐบาล ประกอบกับประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาหรือเป็นประเทศที่มีรายได้ประชาชาติอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก การเก็บภาษีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้ทรัพยากรของภาคเอกชนมีน้อยลง ซึ่งจะส่งผลให้ภาคเอกชนมีการบริโภค การออม และการลงทุน

ลดลง ในส่วนของรายได้จากภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน (Taxes on Income, Profit and Capital Gains) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ขณะที่ในส่วนของตัวแปรควบคุมพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาฟังก์ชันการผลิตตามแนวคิดของ Robert Solow พบว่า การสะสมทุน (Capital Growth) ซึ่งถูกวัดโดยสัดส่วนของการสะสมทุนขั้นต้นต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 เช่นเดียวกับในแบบจำลองที่ 2 ซึ่งแสดงว่าการสะสมทุนมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเทคโนโลยีในประเทศในทิศทางเดียวกัน โดยจากการศึกษาแบบจำลองพื้นฐานของ Robert Solow จะพบว่าเป็นแบบจำลองที่พิจารณาเฉพาะทุนทางกายภาพ ไม่ได้พิจารณาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของแรงงานที่เพิ่มขึ้นได้ด้วยการลงทุนในทุนมนุษย์ ดังนั้นในการศึกษานี้จึงมีการใส่ตัวแปรที่สะท้อนถึงทุนมนุษย์นอกเหนือจากตัวแปรควบคุมพื้นฐานเข้ามา โดยจากการศึกษาพบว่า ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งแสดงว่าดัชนีการพัฒนามนุษย์มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเทคโนโลยีในประเทศในทิศทางเดียวกัน กล่าวได้ว่าเมื่ออายุโดยเฉลี่ยของประชากรที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่ จำนวนปีที่เข้ารับการศึกษาโดยเฉลี่ย รวมทั้งมาตรฐานการครองชีพที่คิดจากอัตราการเจริญเติบโตของรายได้ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัวประชากรเพิ่มขึ้น จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากการมีสุขภาพที่แข็งแรง อายุที่ยืนยาว รวมทั้งการศึกษาตลอดจนมาตรฐานการครองชีพที่ดี จะส่งผลให้ประสิทธิภาพของแรงงานในการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

แบบจำลองที่ 4 เป็นแบบจำลองที่มีการใส่ตัวแปรที่ได้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนอกเหนือจากตัวแปรควบคุมพื้นฐานเพิ่มเข้ามา ได้แก่ การเปิดกว้างทางการค้า (Trade Openness) ซึ่งถูกวัดโดยการใช้ผลรวมของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้าหารด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่อยู่ในรูปร้อยละ และอัตราเงินเฟ้อ (Inflation) ซึ่งถูกวัดโดยดัชนีราคาผู้บริโภค แต่จากการทดสอบปัญหา Multicollinearity พบว่า ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index) มีความสัมพันธ์กับการเปิดกว้างทางการค้า (Trade Openness) ในระดับที่ค่อนข้างสูง จึงเป็นเหตุให้ในแบบจำลองนี้ไม่ใส่ตัวแปรที่สะท้อนถึงทุนมนุษย์

ผลจากการประมาณค่าในแบบจำลองที่ 4 พบว่า ในกลุ่มตัวแปรด้านภาษีที่เราสนใจศึกษาและในส่วนของตัวแปรควบคุมพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาฟังก์ชันการผลิตตามแนวคิดของ Robert Solow นั้นให้ผลเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 2 และสำหรับในส่วนของตัวแปรควบคุมที่ได้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พบว่าการเปิดกว้างทางการค้า (Trade Openness) ซึ่งถูกวัดโดยการใช้ผลรวมของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้าหารด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่อยู่ในรูปร้อยละมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งแสดงว่าการเปิดกว้างทางการค้ามีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเทคโนโลยีในประเทศในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือเมื่อมีการเปิดกว้างทางการค้าเพิ่มขึ้น จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเปิดกว้างทางการค้าหรือการค้าระหว่างประเทศนั้นช่วยให้เกิดการแบ่งงานกันทำ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต ส่งผลให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ขณะที่อัตราเงินเฟ้อ (Inflation) ซึ่งถูกวัดโดยดัชนีราคาผู้บริโภคมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งแสดงว่าอัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเทคโนโลยีในประเทศในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าเมื่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น จะทำให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลง เนื่องจากเมื่ออัตราเงินเฟ้อปรับตัว

เพิ่มขึ้น จะส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าโดยตรง โดยจะทำให้สินค้ามีราคาเพิ่มสูงขึ้น ผู้บริโภคจึงบริโภคสินค้าได้ลดลง ซึ่งจะส่งผลให้การลงทุนและผลผลิตประชาชาติลดลงตามไปด้วย

การศึกษานี้ได้ทดสอบความเหมาะสมของจำนวน Lags และเครื่องมือที่เลือกใช้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยใช้วิธี Sargan Test ซึ่งการใช้จำนวน Lags ที่เหมาะสมในการศึกษาที่ตัวแปรในแบบจำลองมีความสัมพันธ์ข้ามช่วงเวลากันนั้น จะทำให้ค่าคลาดเคลื่อน (Error Term) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยในการกำจัดปัญหา Autocorrelation จากการทดสอบพบว่า ค่า P-value ของ Sargan Test มีค่ามากกว่า 0.05 หรือระดับนัยสำคัญที่กำหนด จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก ซึ่งแสดงได้ว่าจำนวน Lags และเครื่องมือที่เลือกใช้มีความเหมาะสม

ตารางที่ 2 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยระหว่างรายได้จากภาษีที่แบ่งตามผลกระทบต่อพฤติกรรมและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตัวแปร	แบบจำลอง 1	แบบจำลอง 2	แบบจำลอง 3	แบบจำลอง 4
Initial income Lag1	1.2637*** (0.0794)	1.0814*** (0.0768)	1.0089*** (0.0784)	0.8771*** (0.0763)
Initial income Lag2	-0.2365*** (0.0792)	-0.1468* (0.0715)	-0.1786** (0.0763)	-0.0450 (0.0658)
Tax revenue (taxrev)	-0.0017 (0.0018)	-0.0022 (0.0019)	-0.0043* (0.0020)	0.0024 (0.0018)
Distortionary Taxes (taxdistort)	-0.0022** (0.0009)	-0.0030*** (0.0008)	-0.0031*** (0.0008)	-0.0032*** (0.0008)
Non-distortionary Taxes (taxnondistort)	-0.0002 (0.0007)	0.0000 (0.0006)	0.0004 (0.0006)	-0.0006 (0.0006)
Capital Growth (capital)		0.1786*** (0.0441)	0.2347*** (0.0519)	0.2122*** (0.0419)
Employment Growth (Inemployment)		0.2389*** (0.0535)	0.0676 (0.0732)	0.3741*** (0.0526)
Human Development Index (hdi)			1.2683*** (0.3366)	
Health Expenditure (healthexpenditure)			0.0011 (0.0014)	
Trade Openness (tradeopenness)				0.0004*** (0.0001)
Inflation (inflation)				-0.0018*** (0.0003)
Constant	-0.1058 (0.1598)	-3.3234*** (0.7292)	-0.3534 (1.1222)	-4.7557*** (0.6792)
Sargan test	137.1575	155.8806	140.8974	144.4116
(P-value)	0.3616	0.0764	0.0740	0.1015
Observations	143	143	127	133
Number of countries	9	9	9	9

หมายเหตุ: *, ** และ *** หมายถึง การมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 90%, 95% และ 99% ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยระหว่างรายได้จากภาษีที่แบ่งตามผลกระทบต่อพฤติกรรมจากการจัดเก็บภาษี ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ภาษีที่ก่อให้เกิดการบิดเบือน (Distortionary Taxes) ภาษีที่ไม่ก่อให้เกิดการบิดเบือน (Non-distortionary Taxes) และภาษีอื่นๆ (Other Taxes) กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยภาษีที่ก่อให้เกิดการบิดเบือน คือ ภาษีที่เก็บจาก เงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน และภาษีที่ไม่ก่อให้เกิดการบิดเบือน คือ ผลรวมภาษีที่เก็บจากสินค้าและบริการและภาษีที่เก็บจากการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยแบบจำลอง 4 ลักษณะที่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยระหว่างรายได้จากภาษีที่แบ่งตามผลกระทบต่อพฤติกรรมจากการจัดเก็บภาษีกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ละตัวแปรในตารางที่ 2 พบว่า ในกลุ่มตัวแปรด้านภาษีที่เราสนใจศึกษานั้น ในแบบจำลองที่ 3 รายได้จากภาษี (Tax Revenue) มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเมื่อพิจารณารายได้จากภาษีตามผลกระทบต่อพฤติกรรมจากการจัดเก็บภาษี พบว่า ในแบบจำลองที่ 1 ถึง 4 รายได้จากภาษีที่ก่อให้เกิดการบิดเบือน (Distortionary Taxes) มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขณะที่ในส่วนของตัวแปรควบคุมพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาฟังก์ชันการผลิตตามแนวคิดของ Robert Solow พบว่า ในแบบจำลองที่ 2 ถึง 4 การสะสมทุน (Capital Growth) มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับกับอัตราการเจริญเติบโตของการจ้างงาน (Employment Growth) ที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในแบบจำลองที่ 2 และ 4 โดยในการศึกษานี้ได้มีการใส่ตัวแปรที่สะท้อนถึงทุนมนุษย์นอกเหนือจากตัวแปรควบคุมพื้นฐานเข้ามาในแบบจำลองที่ 3 ซึ่งพบว่า ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index) มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสำหรับในส่วนของตัวแปรควบคุมที่ได้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มเข้ามาในแบบจำลองที่ 4 พบว่า การเปิดกว้างทางการค้า (Trade Openness) มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่อัตราเงินเฟ้อ (Inflation) มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษานี้ได้ทดสอบความเหมาะสมของจำนวน Lags และเครื่องมือที่เลือกใช้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยใช้วิธี Sargan Test ซึ่งการใช้จำนวน Lags ที่เหมาะสมในการศึกษาที่ตัวแปรในแบบจำลองมีความสัมพันธ์ข้ามช่วงเวลากันนั้น จะทำให้ค่าคลาดเคลื่อน (Error Term) ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยในการกำจัดปัญหา Autocorrelation จากการทดสอบพบว่า ค่า P-value ของ Sargan Test มีค่ามากกว่า 0.05 หรือระดับนัยสำคัญที่กำหนด จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก ซึ่งแสดงได้ว่าจำนวน Lags และเครื่องมือที่เลือกใช้มีความเหมาะสม

บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากภาษีและ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยประกอบด้วยประเทศทั้งหมด 9 ประเทศ ใช้ข้อมูลเป็นรายปีเริ่มจากปี พ.ศ. 2533 ถึงปี พ.ศ. 2557 รวมทั้งสิ้นเป็นระยะเวลา 25 ปี และทำการประมาณค่าด้วยวิธี Generalized Method of Moments (GMM) ตามแนวคิดของ Arellano and Bond ซึ่งจากการศึกษาพบว่า รายได้จากภาษีมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกันเมื่อพิจารณารายได้จากภาษีตามลักษณะหรือผลกระทบต่อพฤติกรรม

จากการจัดเก็บภาษี พบว่ารายได้จากภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุน หรือภาษีที่ก่อให้เกิดการบิดเบือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งจากผลการศึกษารัฐบาลสามารถใช้นโยบายลดหย่อนภาษีที่เก็บจากเงินได้ กำไร และส่วนเพิ่มของทุนมาช่วยในการกระตุ้นเศรษฐกิจได้ แต่ขณะเดียวกันรัฐบาลก็จำเป็นต้องรักษาวินัยทางการคลังให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยการเปิดเสรีทางการค้าจะทำให้มีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรีมากขึ้น ส่งผลให้การเก็บภาษีเป็นไปได้ยากขึ้น ดังนั้นรัฐบาลจึงควรเรียกเก็บภาษีจากปัจจัยที่โยกย้ายได้ยาก (Immobile Factors) หรือขยายฐานภาษีเพื่อมาชดเชยในส่วนของรายได้ที่สูญเสียไป

เอกสารอ้างอิง

เกนจิรณันท์ อินโดด. 2554. รายได้จากภาษีกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในทวีปเอเชีย.

วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ดำริ ดวงนภา. 2558. ภาษีกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Online).

<http://prosoftaccounting.blogspot.com/2015/12/aec-aec.html>, 6 กันยายน 2559.

นุจรีร์ย์ พรหมศรี. 2548. ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Arellano, M. and S. Bond. 1991. "Some Tests of Specification for Panel Data: Monte Carlo Evidence and an Application to Employment Equations." *Review of Economic Studies* 58 (2): 277-297.

Barro, R. J. 1990. "Government Spending in a Simple Model of Endogenous Growth." *Journal of Political Economy* 98 (5): 103-125.

Easterly, W. and S. Rebelo. 1993 "Fiscal Policy and Economic Growth: An Empirical Investigation." *Journal of Monetary Economics* 32(3): 417-458.

Furceri, D. and G. Karras. 2009. "Taxes and Growth in Europe." *South-Eastern Journal of Economics* 7(2): 181-204

Kneller, R., M. F. Bleaney, and N. Gemmill. 1999. "Fiscal Policy and Growth: Evidence from OECD Countries." *Journal of Public Economics* 74 (2): 171-190.

Nantob, N. Y. 2014. "Taxes and Economic Growth in Developing Countries: A Dynamic Panel Approach." *Munich Personal RePEc Archive* (Online). https://mpr.ub.uni-muenchen.de/61346/22/MPPA_paper_61346.pdf, July 3, 2016.

Ofoegbu, G.N., D.O. Akwu and O. Oliver. 2016. "Empirical Analysis of Effect of Tax Revenue on Economic Development of Nigeria." *International Journal of Asian Social Science* 6(10): 604-613.